

Høringsnotat vedrørende udkast til bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2021/2022

Udkast til ny bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2021/2022 (plantedækkebekendtgørelsen) har været i ekstern høring i perioden fra den 5. marts til den 25. marts 2021 hos en bred kreds af myndigheder og interessenter.

Endvidere har høring af miljørapport over ordningerne for pligtige efterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag været offentliggjort på høringsportalen.dk i perioden 5. marts til 2. april 2021. Landbrugsstyrelsen har modtaget tre høringssvar til miljørapporten fra Landbrug & Fødevarer, Miljøministeriet og Miljøstyrelsen. Den sammenfattende redegørelse kan findes på høringsportalen og på www.lbst.dk.

Landbrugsstyrelsen (LBST) har modtaget 6 eksterne høringssvar med bemærkninger til høring af bekendtgørelsen. Høringssvarene er indsendt af følgende høringssparter:

- Brancheudvalget for Frø (punkt 1)
- Bæredygtigt Landbrug - BL (punkt 2)
- Dansk Havefrøavlforening (punkt 3)
- Økologisk Landsforening (punkt 4)
- Landbrug & Fødevarer - L&F (punkt 5)
- Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark – FRDK (punkt 6)

I det følgende gennemgås substantielle bemærkninger til ændringer i bekendtgørelsesudkastet samt væsentlige bemærkninger til bekendtgørelsens øvrige bestemmelser. LBST's kommentarer hertil er anført i kolonnen med overskriften "opfølgning". Høringssvarene er kun gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på høringsportalen.

	Bemærkninger i høringssvar	Opfølgning fra Landbrugsstyrelsen
1	Brancheudvalget for frø	
1.1	Brancheudvalget for Frø anfører ift. § 30 om forbud mod jordbearbejdning forud for vårsåede afgrøder, at reglen forhindrer en effektiv ukrudtsbekæmpelse af især ukrudtsgræsser forud for udlæg af frøgræs og kløverfrø. Der henvises til de færre kemiske løsninger til rådighed til at kontrollere	Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.

	græsukrudt i frøgræs i vækstsæsonen samt nødvendigheden af at kunne anvende en bredere palette af ikke-kemiske dyrkningsrelaterede tiltag.	
1.2	Brancheudvalget for Frø henviser til, at muligheden for at lave et falsk såbed tidligt om efteråret kan medvirke til at mindske indholdet af græsukrudt i såbedet inden frøgræs forårsetableres samt at metoden er veldokumenteret af forskere på Aarhus Universitet. Brancheudvalget for Frø anfører, at metoden benyttes af økologiske frøavlere og at denne dyrkningsform netop er fritaget fra forbuddet mod jordbearbejdning forud for såning af forårsetablerede afgrøder.	Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret forslaget.
1.3	Brancheudvalget for Frø anmoder om at arealer, hvor der om foråret skal etableres udlæg af frøgræs og/eller kløverfrø, tilføjes til arealer i bilag 5, der fritages fra reglerne om forbud mod jordbearbejdning i lighed med en række andre afgrøder, der etableres om foråret. De 15 specifikke frøafgrøder fremgår af høringssvaret fra Brancheudvalget for Frø.	Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret forslaget.
2 Bæredygtigt Landbrug		
2.1	Bæredygtigt Landbrug anfører, at bekendtgørelsen fortsat er for restriktiv.	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.
2.2	Bæredygtigt Landbrug er fortalere for at udvide artslisten for efterafgrøder, men ser et problemet i måden Landbrugsstyrelsen administrerer ordningerne på. Bæredygtigt Landbrug ønsker at landmanden ved sit artsvalg kan bidrage til biodiversitet og mangfoldighed.	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Formålet med kravet om efterafgrøder er først og fremmest at sikre vandmiljøet mod udvaskning af kvælstof. Nye arter bliver inkluderet i ordningerne, når deres udvaskningsreducerende potentiale er blevet vurderet til at være tilstrækkeligt. Der pågår løbende en vurdering af nye arter.
2.3	Bæredygtigt Landbrug anfører, at sammensætningen af ordningen med kvælstoffikserende efterafgrøder reelt giver en negativ gevinst at anvende, idet det positive ved indførelsen af kvælstoffikserende arter bliver overhalet af forhøjelsen af eftervirkningen på 50 kg N/ha.	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Nye alternativer til efterafgrøder kan indføres, hvis der ikke sker en øget kvælstofudvaskning. Aarhus Universitet har vurderet hvilke betingelser for f.eks. afgrødetyper, blandingsforhold, destruktionsfrist og eftervirkningen, som samlet set ikke medfører en merudvaskning fra efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter i forhold til ikke fikserende efterafgrøder.

		Landbrugsstyrelsen har fastsat eftervirkningen af alternativet til 50 kg N/ha med udgangspunkt i analyser foretaget af AU.
2.4	Bæredygtigt Landbrug konstaterer også, at de nyvalgte efterafgrøder, klinte, morgenfrue og hjulkrone, ikke må anvendes i en blanding med kvælstoffikserende efterafgrøder. Det fremgår ikke af høringsmaterialet, hvad begrundelsen for denne besynderlige begrænsning er.	Imødekommes.
2.5	Bæredygtigt Landbrug konstaterer, at husdyrefterafgrødekravet i flere oplande er forhøjet til helt op til 22 %. Det kan ikke undgås, at så stor en mængde efterafgrøder presser vinterafgrøderne helt ud af sædskiftet. At reducere arealet med vintersæd, er i dén grad kontraproduktivt i forhold til målet om at opnå et bedre vandmiljø. Det kan konstateres, at der stadig er langt mellem beregningsmodellerne, der anvendes i Landbrugsstyrelsen, og hvad der reelt kan lade sig gøre ude i virkeligheden.	Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet. Husdyrefterafgrødekravet har til formål at sikre, at der ikke sker merudvaskning fra oplande, som følge en stigning i udbringning af organisk gødning i disse oplande. Et højt husdyrefterafgrødekrav afspejler derfor, at oplandet har haft en stigning i udbring af organisk gødning og samtidig afvander til et nitratfølsomt naturområdet eller et opland med et stort indsatsbehov. Landbrugsstyrelsen bemærker i øvrigt, at der er alternativer til efterafgrøder der ikke medfører en ændring i sædskiftet fra vintersæd til vårsæd.
2.6	Bæredygtigt Landbrug opfordrer til at begynde at inddrage flere landbrugsfaglige hensyn. Et landbrugsfagligt hensyn kunne netop være at efterafgrøder skulle udlægges der, hvor der ikke i forvejen er vinterafgrøder og permanente afgrøder.	Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen noterer ønsket om at inddrage flere landbrugsfaglige hensyn.
2.7	Bæredygtigt Landbrug anfører, at kvotereduktionen ved brug af de fleksible frister for etablering af efterafgrøder stadig er alt for høj i forhold til, hvad der er fagligt belæg for selv med en nedjustering af kvotereduktionen. Bæredygtigt Landbrug anfører, at en efterafgrøde ikke optager hhv. 15 eller 24 kg kvælstof mindre ved at blive sået én dag senere. Bæredygtigt Landbrug er uforstående overfor, at eftervirkningen er den samme året efter, uanset at efterafgrøden er sået senere og finder det modstridende at eftervirkningen er fastsat til 17 eller 25 kg N pr. ha (alt efter forbruget af husdyr- og organisk gødning), uanset hvornår efterafgrøden er sået.	Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet. Aarhus Universitet har fastlagt kvotereduktionen ved brug af fleksible frister og har taget højde for eftervirkning af efterafgrøden i beregningen af kvotereduktionen.

2.8	Bæredygtigt Landbrug pointerer, at de klimatiske forhold for landbruget veksler betydeligt fra nord til syd og fra vest til øst, og anfører at det for nogle landmænd er det en klar forskelsbehandling, at en bestemt dato kan betyde store fradrag i det følgende års kvælstofkvote.	Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.
3	Dansk Havefrøavlerforening	
3.1	Dansk Havefrøavlerforening anfører at efterafgrøder som helhed er blevet administrativt komplekst og bør "nulstilles", således at det bliver overskueligt, og væsentlig mindre byrde- og omkostningstungt.	Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.
3.2	Dansk Havefrøavlerforening anfører, at tilføjelsen af nye arter til efterafgrøderne er et fremskridt. Dog er det bekymrende, at der fortsat næsten udelukkende er tale om arter, som ikke er ønskelige i forhold til havefrø.	Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret ønsket om andre arter af efterafgrøder.
3.3	Dansk Havefrøavlerforening er tilfredse med den nye mulighed for efterafgrødeblandning med kvælstoffikserende arter. Dog er prisen for den nye efterafgrødeblandning for høj, når eftervirkningen er sat til 50 kg kvælstof. Under faktiske forhold, vil det kvælstof, der skulle give eftervirkning, langt overvejende blive bundet i organisk materiale. Herefter frigives det langsomt over en lang periode. Dermed skabes et hul på op mod 30 kg kvælstof, der vil mangle i den efterfølgende afgrøde.	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Se svar til punkt 2.3.
3.4	Dansk Havefrøavlerforening anfører, at det ikke er hensigtsmæssigt, at såsæden til disse blandingsafgrøder skal købes i blandinger, idet det bliver meget dyrt at købe disse blandinger. Jordbrugerne bør kunne indkøbe frøene og selv fremstille blandinger.	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen noterer forslaget om, at landbruger kan indkøbe frø og selv kan sammensætte efterafgrødeblandingerne. AU har bl.a. vurderet, at frøblandingens maksimalt må indeholde 25 pct. af visse tilladte kvælstoffikserende arter målt ud fra frøantal. Landbrugsstyrelsen har ud fra en samlet betragtning om bl.a. at sikre den kvælstofreducerende effekt vurderet, at kravet om brug af færdigblandinger bidrog til en hensigtsmæssig og håndterbar kontrol af alternativet.
3.5	Dansk Havefrøavlerforening anfører at destruktionsdatoen ligeledes er et problem. På	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.

	de svære jorde er det meget risikabelt at udskyde vinterpløjning/jordbehandling til 1. februar. Der er for stor risiko for, at jorden tørrer ud eller får dårlig struktur ved så sen behandling.	Landbrugsstyrelsen noterer bemærkningen om udfordringer ved destruktionsdato den 1. februar. Landbrugsstyrelsen har fastsat destruktionsdatoen af alternativet til 1. februar med udgangspunkt i analyser foretaget af AU.
3.6	Dansk Havefrøavlerforening anmoder om, at Miljø- og Fødevarerministeriet laver en ny vurdering af, om f.eks. destruktionsdato og krav om indkøbte frøblandinger er nødvendige, om blandingerne kan have større andel af kvælstoffikserende arter, og om at eftervirkningen tjekkes igen.	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret anmodningen om en revurdering af betingelserne for alternativet. Nye alternativer til efterafgrøder kan indføres, hvis der ikke sker en øget kvælstofudvaskning. Landbrugsstyrelsen vil se på, om erfaringer fra første års brug af alternativet giver anledning til justering af betingelserne for alternativet.
3.7	Dansk Havefrøavlerforening ønsker svar fra ministeriet på, om kravet om ekstraomkostninger ved indkøb af frøblandinger er til for at lette kontrol eller af hensyn til miljøet?	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Færdigblandinger har et dokumenterbart indhold, som alt andet lige medvirker til at sikre den forudsatte kvælstofreducerende effekt af alternativet.
3.8	Dansk Havefrøavlerforening anfører, at det er afgørende, at efterafgrøder også kan give anden værdi eller et afkast, der kan stå mål med omkostningerne til at etablere dem. Derfor er vi positive over for muligheden for at anvende efterafgrøder til biogas.	Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.
3.9	Dansk Havefrøavlerforening anfører, at rettidig vinterhvede bør indgå som alternativ til efterafgrøder med en omregningsfaktor 2 ha til 1 ha f.eks. gul sennep.	Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret ønsket om rettidig vinterhvede som alternativ til efterafgrøder.
3.10	Dansk Havefrøavlerforening anfører, at på lerjorde har efterafgrøder væsentlig ringere effekt end antaget i bekendtgørelsen og at erfaringen på visse jordtyper er, at eftervirkningen er negativ. De mener, at det bør genovervejes, om kvotereduktionen ikke kan tilrettes faktiske forhold for JB >5 og anfører, at eftervirkningen fastsat med udgangspunkt i JB2-4 er ikke retvisende for store dele af landet.	Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret ønsket om differentiering på baggrund af jordbundstype.

3.11	Dansk Havefrøavlerforening anfører, at præcisionslandbrug er et velkomment tiltag, men at det er en løsning for de få, da det er investeringstungt samtidig med, at omregningsfaktoren på 11:1 synes for lav.	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har ikke forventninger om, at bedrifter udskifter deres materiel alene for at udøve præcisionslandbrug som alternativ. Men såfremt bedrifter skal investere, ser Landbrugsstyrelsen det som et incitament til at sikre udstyr, der kan udøve kvælstofoptimering i form af præcisionslandbrug.
3.12	Dansk Havefrøavlerforening anfører, at græs til frø, der anvendes som mellemafgroede, bør kunne slås i perioden efter høst. Dette er afgørende for ukrudtsbekæmpelse og for en ordentlig succes med omlægning.	Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret ønsket om at mellemafgroeder kan slås efter høst.
3.13	Dansk Havefrøavlerforening finder, at artsvalget til mellemafgroeder er meget mangelfuldt og ønsker flere arter af hensyn til havefrøavl.	Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret ønsket om flere arter af mellemafgroeder.
3.14	Dansk Havefrøavlerforening bemærker, at flerårige havefrøafgroeder bør tælle som MFO-afgroeder. Ligeledes bør alle havefrø tages ud af efterafgrodegrundarealet. Disse afgroeder bidrager i meget stort omfang til diversitet og er af stor betydning for bl.a. bier, samtidig med at efterafgroederne er særligt vanskelige at indpasse i sædskifterne med havefrøafgroeder.	MFO-afgroeder ligger ikke inden for bekendtgørelsens regler, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret ønsket om at undtage havefrø fra beregning af efterafgrodegrundarealet.
3.15	Dansk Havefrøavlerforening bemærker, at braklagte arealer på ikke omdriftsarealer samt andre arealer uden tildeling af kvælstof bør kunne anvendes som alternativ. Det vil gavne biodiversiteten, at arealer der er taget ud / tages ud af omdriftsarealet, kan anvendes til efterafgroede-alternativ (MFO).	Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.
3.16	Dansk Havefrøavlerforening finder, at omregningsfaktorerne for reduceret kvælstofkvote på hhv. 93 og 150 kg kvælstof virker meget høj, og savner evidens for, den er besluttet ud fra en faglig vurdering.	Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Omregningsfaktoren for reduceret kvælstofkvote på hhv. 93 og 150 kg N blev fastlagt af Aarhus Universitet i 2015 (https://pure.au.dk/portal/files/95991116/F_lge_brev_og_Besvarelse_Opdaterede_omregningsfaktorer_mellem_efterafgr_der_og_for_gelse_neds_ttelse_af_kv_lstofkvoten_30102015.pdf).

3.17	<p>Dansk Havefrøavlerforening anfører, at det ikke fremgår, hvilke omkostninger der vedrører kvotereduktion og mindre udbytte som følger heraf.</p>	<p>Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Kvotereduktion er et element i to af de foreslåede ændringer. Dels indgår kvotereduktion i alternativet med sen etablering, hvor kvotereduktionen ved sen etablering nedjusteres i forhold til de nuværende reduktionsniveauer. Denne nedjustering kan sidestilles med en kvoteforøgelse i planperioden og vil dermed ikke medføre en omkostning for erhvervet. Dels indgår kvotereduktion indirekte i alternativet med udlæg af kvælstoffikserende blandinger, som indebærer, at forfrugtsværdien af efterafgrøden for den næstkommende afgrøde forøges til det højere niveau på 50 kg N/ha.</p> <p>De ekstra krav til opbevaring af dokumentation for blandinger anslås at medføre ekstra administrative udgifter på 10 minutter pr bedrift pr år.</p>
3.18	<p>Dansk Havefrøavlerforening anfører, at omkostninger til dokumentationskrav er undervurderet. Anvendes præcisionslandbrug, vil omkostningerne til anvendelse af positionsbestemt gradueret gødskning nemt løbe op i 150.000 kr. pr bedrift, altså 105.000.000 kr. alene for de 700 forventede deltagende bedrifter. Det skal understreges, at dette alene er i investeringsøjemed. En bedrift på under ca. 250 ha vil ikke økonomisk kunne forsvare at købe sådant udstyr til præcisionsjordbrug. Hvor indgår disse investeringsomkostninger?</p>	<p>Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Udgangspunktet for estimatet over de administrative omkostninger ved brug af alternativet med præcisionsjordbrug er, at 200 stigende til 700 bedrifter vil investere i den fornødne teknologi. De pågældende bedrifter forventes at investere i teknologien uafhængigt af, om teknologien kan anvendes i alternativet. Investeringsomkostningen indgår derfor ikke som omkostning ved regelændringen.</p>
4 Økologisk Landsforening		
4.1	<p>Økologisk Landsforening har efterspurgt mulighed for at anvende efterafgrødeblandinger med N fikserende afgrøder som pligtig efterafgrøde siden 2017, hvor der opstod en udfordring, da det økologiske arealtilskud gik væk fra at regne i total N til at regne i udnyttet N/ha.</p> <p>Økologisk Landsforening lægger på den baggrund vægt på, at muligheden gøres tilgængelig hurtigst muligt.</p>	<p>Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p>
4.2	<p>Økologisk Landsforening tilkendegiver dog også, at den gerne havde set, at ministeriet var gået skridtet videre i erkendelse af, at økologi er et andet system end det konventionelle. Hvis man havde lavet en miljøregulering, der</p>	<p>Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p>

	<p>skulle sikre, at den økologiske dyrkningsform ikke udgør en risiko for vandmiljøet, ville den se anderledes ud, end den gør, når reguleringen tager afsæt i det konventionelle landbrug.</p>	<p>De pligtige efterafgrøder er et generelt virkemiddel med en forudsat effekt.</p>
4.3	<p>Økologisk Landsforening så således gerne, at kravet om pligtige efterafgrøder var blevet erstattet med et forbud mod at nedpløje bælgplanteefterafgrødeblandinger i efteråret, da det er det, der er vigtigt for at beskytte vandmiljøet.</p>	<p>Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har noteret ønsket om at erstatte kravet om pligtige efterafgrøder med et forbud mod at nedpløje bælgplanteefterafgrødeblandinger i efteråret.</p>
4.4	<p>For at imødekomme et behov for at gribe ind over for rodukrudd, skulle det være muligt at lave sort brak om efteråret på 10% af arealet med bælgplanteefterafgrødeblandinger. Der kunne ligeledes være mulighed for at etablere vinterraps efter bælgplanteefterafgrøder, og etablere vinterkorn på JB 7 – 9 jorde i det 2. år efter udlæg i en vårafgrøde.</p> <p>Ovenstående løsning havde sikret en nødvendig beskyttelse af vandmiljøet, der hvor arealerne drives økologisk.</p>	<p>Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har noteret ønsket om at kunne lave sort brak om efteråret på 10% af arealet med bælgplanteefterafgrødeblandinger.</p>
5 Landbrug & Fødevarer (L&F)		
5.1	<p>Landbrug & Fødevarer kvitterer for, at der endelig er kommet mere fleksibilitet i reguleringen med muligheden for at anvende præcisionslandbrug som alternativ til efterafgrøder og kvælstoffikserende arter. Vi vil dog understrege, at det er afgørende at de to nye muligheder også kan anvendes til de frivillige målrettede efterafgrøder, da det er her behovet er størst. Vi forstår på Landbrugsstyrelsen, at det bliver muligt at anvende de to nye alternativer til de frivillige målrettede efterafgrøder fra 2022.</p> <p>Det er også positivt, at omregningsfaktoren ifm. overdragelse af efterafgrøder mellem virksomheder afskaffes. Det samme gælder for afskaffelsen af arealkravet om en forholdsmæssig fordeling ved overdragelse af en ophørende virksomheds opsparede efterafgrøder (bankefterafgrøder).</p>	<p>Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Det er korrekt, at Landbrugsstyrelsen arbejder for at alternativerne præcisionslandbrug og efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter kan implementeres for de frivillige målrettede efterafgrøder fra 2022.</p>
5.2	<p>L&F vil kraftigt opfordre til, at Landbrugsstyrelsen melder kommende ændringer til reguleringen ud i langt bedre tid.</p>	<p>Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på behovet for at kende reglerne i god tid.</p>

5.3	L&F anfører, at der er et stort behov for, at reglerne om efterafgrøder forenkles væsentligt.	Landbrugsstyrelsen arbejder løbende for at forenkle reglerne, og forenklinger gennemføres i det omfang, det er muligt.
5.4	L&F har gentagende gange fremsat ønske til udvidelse af antallet af arter og blandinger, der kan tælle som efterafgrøder. Det er positivt, at klinte, morgenfrue og hjulkrone tilføjes, men der skal flere arter til listen over både kvælstoffikserende og ikke-kvælstoffikserende arter, fx hør.	<p>Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har noteret ønsket om flere arter af efterafgrøder.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har på baggrund af svar fra Aarhus Universitet vurderet, at der ikke er fagligt grundlag for at tilføje olieør til listen over godkendte efterafgrøder.</p>
5.5	Indtil efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter kan anvendes i den målrettede miljøregulering vil L&F stærk appellere til, at der ifm kontrollen af de forskellige efterafgrødeordninger anvendes en fleksibel tilgang, så længe der på arealerne kan findes det antal efterafgrøder der er nødvendige for samlet set at opfylde kravene og ordningerne.	<p>Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>I forbindelse med at tilskuddet til frivillig målrettet kvælstofregulering er blevet en EU finansieret LDP ordning, er der krav om, at efterafgrøderne skal være stedfaste. Dette betyder, at de målrettede efterafgrøder skal kunne findes på de marker, hvor de er anmeldt. Det er derfor ikke muligt af imødekomme den ønskede fleksibilitet.</p>
5.6	L&F anfører, at der for alternativet med kvælstoffikserende arter skal sikres et godt samspil med reglerne for etablering af miljøfokusområder. Det er helt centralt, at det i vejledningmaterialet tydeliggøres hvilke krav der skal opfyldes, hvis arealer med kvælstoffikserende efterafgrøder skal tælle med begge steder. Dette bør fremgå både i Vejledning om direkte arealstøtte og i Vejledning om gødsknings- og harmoniregler	<p>Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på teksten for brugen af kvælstoffikserende arter i vejledningerne til pligtige og husdyrefterafgrøder og at opdatere teksten i vejledning om grøn støtte.</p>
5.7	L&F anfører, at det bør være muligt, selv at blande forskellige arter, hvis det kan dokumenteres ud fra salgsbilag/fakturaer, hvad der er indkøbt. Det forventes at udbuddet af blandinger bliver begrænset, da frøfirmaerne ikke kan satse på et bredt sortiment af blandinger, der tilfredsstiller forskellige jordtyper, brugstyper og klimatiske forhold	<p>Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Se svar til punkt 3.4.</p>
5.8	L&F anfører, at destruktionsdatoen for kvælstoffikserende efterafgrøder på lerjord bør rykkes til efteråret. Da udvaskningen på lerjord er langt mindre end på sandjord, foreslår SEGES at destruktionsstartpunktet sættes til 20. oktober på lerjord	<p>Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Se svar til punkt 3.5</p>

5.9	L&F anfører, at det er vigtigt for potentialet ved præcisionslandbrug, at det også tillades til brug i målrettet regulering.	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen noterer sig ønsket.
5.10	L&F mener, at omregningsfaktoren for præcisionslandbrug skal være 9:1, da den i pilotordningen har været lavere end faktoren 11:1, der fremgår af bekendtgørelsesudkastet.	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Omregningsfaktoren afspejler seneste faglige vurdering fra Aarhus Universitet, som Landbrugsstyrelsen benytter i implementeringen.
5.11	L&F anfører, at spildfrø også bør kunne tælle med, når dækningsgraden vurderes på en efterafgrødemark.	Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret forslaget. I pilotprojekt om biomasse er det muligt at anvende spildfrø i stedet for efterafgrøder eller alternativer, og erfaringerne fra pilotprojektet vil indgå i arbejde med at fremme udviklingen af nye virkemidler.
5.12	L&F anfører, at de nye kvotereduktioner stadig er meget konservativt sat, da besvarelsen fra AU af 1. juli 2020 (Levering_efterafgr_der_tidlig_sen_etablerin g.pdf (au.dk)) indikerer væsentligt lavere kvotereduktioner. Vi mener at AU's besvarelse allerede nu giver mulighed for at nedjustere kvotereduktionerne yderligere, uden at gå på kompromis med miljøeffekten, men til gengæld tager hensyn til årlige variationer og klimatiske udsving.	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen forventer, at kvotereduktionen fastlægges endeligt, når der foreligger tre års forsøgsdata fra AU - og af udvaskningsdata. Det forventes at kunne ske til 2022/2023.
5.13	L&F anfører, at der fortsat er et stort behov for at indføre flere alternativer til efterafgrøder i både de pligtige, husdyr og målrettede efterafgrødeordninger. L&F medtager forslag om bl.a. mellemafgrøder, IBZ'er/afbrudte dræn, tidlig såning, braklagte arealer, afbrænding af fiberfraktion, nitrifikationshæmmere.	Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret ønsket om flere alternativer.
5.14	L&F finder det meget vigtigt, at de IT-systemer, der anvendes til indberetning af efterafgrøder og beregning af gødningskvote er velfungerende, og at alle relevante oplysninger er til stede i systemerne, fra 1. februar, når indberetningsperioden starter. Der henvises til mulige risici, hvor uafsluttet sagsbehandling kan føre til at landmanden uforvarende foretager overgødskning.	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Der arbejdes løbende på at forbedre IT-porteføljen, som Landbrugsstyrelsen stiller til rådighed til erhvervet. Landbrugsstyrelsen er opmærksom på vigtigheden af, at de rigtige oplysninger

		<p>foreligger ved ansøgningsrundens start. Men visse oplysninger kommer først senere. F.eks. oplyses kvælstofprognosen medio marts efter dataene, der ligger til grund for prognosen, er blevet analyseret af AU.</p> <p>Det er desværre ikke muligt at afslutte sagsbehandlingen af alle sager med målrettet kvælstofregulering inden 1. februar. Landbrugsstyrelsen er opmærksomme på problemet og arbejder målrettet på at afslutte sagsbehandlingen så hurtigt som muligt.</p>
5.15	<p>L&F anfører, at jo større forskel der er i, hvilke virkemidler, der kan anvendes i den målrettede kvælstofregulering og som pligtige efterafgrøder, jo større bliver risikoen for, at landmanden kommer til at lave fejl med underkendelser til følge. På denne baggrund begrundes det, at det skal være muligt at anvende den fulde palette af virkemidler i den målrettede regulering.</p>	<p>Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>I det omfang det er muligt, har Landbrugsstyrelsen fokus på, at ensrette regler på tværs af efterafgrødeordningerne.</p>
5.16	<p>Landbrug & Fødevarer anfører utilfredshed ved kontrolmodellen for efterafgrøder, da det ikke menes, at der tages højde for efterafgrødearternes varierende og naturbetingede vækst. Der opfordres til muligheder for former af opfølgende kontrol såfremt efterafgrøder ikke opfylder kravene ved første kontrolbesøg, eller de bør godkendes og modregnes et kvotetræk.</p>	<p>Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har noteret forslaget om en opfølgende kontrol.</p>
5.17	<p>L&F anfører, at der generelt er brug for dispensationsordninger såfremt vejrmæssige forhold f.eks. umuliggør etablering af efterafgrøder. Generelt kræver de meget detaljerede regler en fleksibel og hurtig administrationspraksis, så reglerne kan tilpasses de praktiske og faktiske forhold i marken.</p>	<p>Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Landbrugsstyrelsen vurderer, at de gældende regler for fleksible etableringsfrister, alternativer, opsåede efterafgrøder og nedsættelse af kvælstofkvoten giver fleksibilitet i landmandens opfyldelse af efterafgrødekravet.</p>
5.18	<p>Landbrug & Fødevarer finder, at undtagelsen for forbud mod jordbearbejdning bør inkludere majs til helsæd. Landbrug & Fødevarer finder desuden, at arealer, hvor der om foråret skal etableres udlæg af kløverfrø og/eller frøgræs, bør tilføjes til arealer, der fritages fra reglerne om forbud mod jordbearbejdning i lighed med f.eks. roer til fabrik eller gartneriafgrøder, der etableres om foråret.</p>	<p>Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har noteret ønskerne om undtagelser for reglerne om jordbearbejdning.</p>

5.19	L&F foreslår en dispensationsordning, hvor bedrifter, der udsættes for angreb af aksløberens larve (<i>Zabrus tenebrioides</i>), får mulighed for at foretage jordbearbejdning efter høst af marker, hvor der skal etableres forårssåede afgrøder.	Imødekommes. Landbrugsstyrelsen indfører en anmelderordning, hvor landmænd fra planperioden 2021/2022 kan søge om at blive undtaget fra forbuddet mod jordbearbejdning forud for vårsæd, hvis deres arealer erfaringsvis er angrebet af aksløberens larve.
5.20	L&F medtager specifikke kommentarer til bekendtgørelsesudkastet. Nedenfor følger forslag, som ikke er nævnt tidligere. Til § 3, stk. 1: Kravet om forårssået afgrøde bør genovervejes. Efterafgrøder skal kunne følges af en vintersæd eller andre afgrøder sået efter 20. oktober.	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret forslaget.
5.21	Til § 6, stk. 1: Opfordring til at hør tilføjes listen over godkendte arter.	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Se svar til punkt 5.4.
5.22	Til § 7, stk. 2: Ved såning af efterafgrøder tidligere end 20. august, skal landmanden godskrives den øgede effekt. Det skal være muligt at etablere ekstra efterafgrøder under fleksible frister i stedet for kvotereduktion for sen etablering.	Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har på baggrund af data fra Aarhus Universitet vurderet, at der ikke er fagligt grundlag for at kunne tildele den efterspurgte bonus.
5.23	Til § 10, stk. 1, 2): Det bør være muligt at anvende græsudlæg udlagt i en hovedafgrøde som mellemafgrøde.	Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret forslaget.
5.24	Til § 12 og 14: Justeret omregningsfaktor for brak og tidlig såning.	Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret forslaget.
5.25	Til § 15, stk. 1: SEGES vurderer, at cikorie på samme måde som græs kan indgå som ikke fikserende blandingspartner i forårsudlæg med kvælstoffikserende arter som for eksempel kløver.	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret forslaget og vil se på, om der er grundlag for justere bekendtgørelsen for næste planperiode.
5.26	Til § 15, stk. 2: Vil det tælle som en forårssået afgrøde, hvis arealet går ud af produktion (byggemodnes, anlægsarbejde eller tilplantes med frugttræer, juletræer eller energiafgrøder)?	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Nej, arealer der udgår af produktion tæller ikke som en forårssået afgrøde, da der ikke er sikkerhed for at det kvælstof efterafgrøden

		efterlader bliver tilbageholdt af efterfølgende plantevækst.
5.27	Til § 15, stk. 3: SEGES vurderer, at et maksimalt frøantal på 25 pct. kvælstoffikserende frø i en blanding er en meget lav andel af kvælstoffikserende arter.	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Se svar til punkt 3.4. Landbrugsstyrelsen har fastsat blandingsforholdet til maksimalt 25 pct. kvælstoffikserende arter med udgangspunkt i analyser foretaget af AU.
5.28	L&F spørger ind til betegnelsen autostyring, som fremgår af § 17, stk. 1 punkt 3, da det menes at betyde, at traktoren selv finder vej.	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet Landbrugsstyrelsen henviser til Aarhus Universitets brug af betegnelsen, som fremgår af afsnittet om præcisionsgødskning i virkemiddelkataloget.
5.29	L&F mener, at der bør indføres en dispensationsordning såfremt gylleanalyserne foretages at et laboratorium, som ikke er akkrediteret jf. kravet i § 17, stk. 3-4.	Imødekommes. Landbrugsstyrelsen kan se en uhensigtsmæssighed i, at akkrediteringskravene til de laboratorier, der skal forstå gylleanalyserne, meldes ud senere end det tidspunkt, hvor gylleanalyserne bliver foretaget. På denne baggrund udskydes akkrediteringskravet til planperioden 2022/23.
5.30	L&F opfordrer til, at der i § 17, stk. 6 tilføjes, at det er muligt at benyttes præcisionslandbrug på marker, som er anmeldt med MFO-efterafgrøder eller efterafgrøder i målrettet regulering.	Giver ikke anledning til bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen mener, at dette er et vejledningsemne og vil sikre, at det fremgår de relevante steder.
5.31	Til § 21, stk. 1, 4): Kravet om skriftlig aftale vedrørende handel med efterafgrøder skal udgå.	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen vurderer, at kravet om en skriftlig aftale er nødvendig. Indberetning om overførsel af efterafgrøder i GKEA-skemaet kan anvendes til opfyldelse af kravet om skriftlig aftale. Overdragelsen er en gensidig aftale, som kræver, at begge parter er bekendt med aftalen. Dette fremgår ikke af indberetningssystemet.
5.32	Til § 21, stk. 2: Hvis man glemmer/overser at få indberettet modtaget overskud af efterafgrøder overdraget virksomhed i planperioden 2020/2021, bør det være muligt at indberette denne overdragelse i efterfølgende planperiodes opgørelse af	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret forslaget.

	efterafgrøder, altså senest 10. september et senere år.	
5-33	Til § 23, stk. 1, 1): Det bør ikke være nødvendigt, hvis ikke der er ændringer ift. det indsendte Fællesskema. Det skal ske automatisk.	<p>Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har noteret forslaget.</p> <p>Tilknytning af markkort ved indberetning af pligtige og husdyrefterafgrøder er en forudsætning for, at kravene kan beregnes i Gødningskvote og efterafgrødeskemaet og at der kan indberettes efterafgrøder samt alternativer. Hvis der ikke er ændringer i forhold til det markkort, der er indsendt i forbindelse med Fællesskemaet 2021, kan dette markkort anvendes og en kopi kan forholdsvis nemt tilknyttes Gødningskvote og efterafgrødeskemaet 2021.</p>
5-34	Til § 24, stk. 2: Fristen for nedskrivning af indberettede efterafgrøder ønskes ændret til 31. marts 2022.	<p>Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har noteret forslaget.</p> <p>Fristen for nedskrivning af indberettede efterafgrøder, er sat til 31. januar således, at man ikke kan nedskrive efter at næste års Gødningskvote og efterafgrødeskema åbner 1. februar (så der ikke er overlap mellem to gødningskvote og efterafgrødeskemaer). Fristen er sat så sent, at jordbruger har det endelig overblik over hvilke efterafgrøder der er blevet til noget.</p>
5-35	Til § 24, stk. 3: Ved manglende tilmelding af efterafgrøder senest 10. september bør det være muligt at øge efterafgrødearealet mod betaling af gebyr eller ved en konsulentordning efter denne dato.	<p>Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Fristen for at øge det indberettede areal med efterafgrøder/alternativer den 10. september fastsat bl.a. af hensyn til administrationen af ordningerne og muligheden for at gennemføre en kontroludtagning. Indberetningsfristen blev i 2019 sat til den 10. september for at give jordbrugerne så lang tid som muligt til at vurdere udviklingen af etablerede efterafgrøder/alternativer og justere indberetningen herefter.</p>
5-36	Til Bilag 2: Kravet om husdyrefterafgrøder skal jf. oplysninger om den oprindelige	Giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet.

	beregningsmetode justeres i forhold til det større krav til kvælstofudnyttelse af husdyrgødning.	Det er rigtigt, at udnyttelseskravene indgår som en faktor i husdyrefterafgrødemodellen og har betydning for fordelingen af husdyrefterafgrødekravet. Udnyttelseskravene er dog ikke afgørende for det fastsatte niveau på 34.000 ha, som husdyrefterafgrøderne samlet set skal nå ved fuld indfasning i 2021/2022.
6 Foreningen for Reduceret Jordbearbejdning i Danmark (FRDK)		
6.1	Foreningen for Reduceret Jordbearbejdning ønsker følgende tilføjes til § 3, stk. 1: "Såfremt efterafgrøden afsluttes sent efterår jf. § 9, så kan efterafgrøden efterfølges af en efterårssået afgrøde".	Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret forslaget.
6.2	Foreningen for Reduceret Jordbearbejdning spørger ind til, om der er fejl i referencen til stk. 2 i § 9.	Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet. Bestemmelsen er opdelt, så hovedreglen nu fremgår af stk. 1 og undtagelsen for græsudlæg i majs fremgår af nyt stk. 2.
6.3	Foreningen for Reduceret Jordbearbejdning anfører, at det bør være tilladt at tilføje flere arter til mellemafgrøder f.eks. honningurt, boghvede og hør. Vi foreslår, at det til tilføjes, at en mellemafgrøde kan bestå af 25% frø af andre arter.	Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret forslagene. Aarhus Universitet har vurderet, at de nævnte arter ikke har samme etableringsevne og vækstpotentiale som olieræddike og gul sennep. Landbrugsstyrelsen ser derfor ikke, at der er fagligt grundlag for at tillade disse arter som mellemafgrøder.
6.4	Foreningen for Reduceret Jordbearbejdning ønsker § 12, stk 3, nr. 3 ændret til: "braklægningen umiddelbart efterfølges af en forårssået afgrøde eller en efterårssået afgrøde , eller arealerne bibeholdes som brakarealer i det efterfølgende kalenderår"	Bekendtgørelsen er uændret på dette punkt, hvorfor bemærkningerne ikke giver anledning til ændring af bekendtgørelsesudkastet. Landbrugsstyrelsen har noteret forslaget.
6.5	Foreningen for Reduceret Jordbearbejdning ønsker § 15 ændret således, at cikorie kan indgå som en mulig art i blanding med kvælstoffikserende arter.	Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet. Se svar til punkt 5.25.
6.6	FRDK anfører ift. §15 stk, at det er meget ufleksibelt, at der kun kan benyttes færdigblandinger. Det er desuden fordyrende for landmanden, at han ikke kan indkøbe arterne hver for sig og blande selv.	Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet. Se svar til punkt 3.4.

6.7	FRDK ønsker efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter tilføjet i § 17, stk 6 som mulighed efter præcisionslandbrug.	Imødekommes
6.8	Vedrørende § 6 afgrødetyper, anser FRDK det som en meget stor ulempe, at valget af arter til efterafgrøder er begrænset til korsblomstrede afgrøder, korn, græs, honningurt og cikorie samt frøgræs. De mest oplagte arter, der burde tillades er olieør, boghvede og flere kvæstoffikserende arter, end de få og dyre arter, der fremgår af bilag 3. Disse arter kan ikke i renbestand sikre kvælstofopsamling. Men de har mange andre gavnlige effekter, og sammen med kvælstofopsamlende arter er der ikke øget risiko for udvaskning.	<p>Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har noteret forslaget.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har på baggrund af svar fra Aarhus Universitet vurderet, at der ikke er fagligt grundlag for at tilføje olieør og boghvede til listen over godkendte efterafgrøder.</p>